

Valtiovarainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle tuloveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi Espanjan kanssa tehdyn sopimuksen ja pöytäkirjan hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen ja pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle tuloveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi Espanjan kanssa tehdyn sopimuksen ja pöytäkirjan hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen ja pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (HE 5/2016 vp): Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaosto on kuullut:

- finanssineuvos Antero Toivainen, valtiovarainministeriö
- ylitarkastaja Mariia Suominen, Verohallinto

Verojaosto on saanut kirjallisen lausunnon:

- Veronmaksajain keskusliitto ry

Verojaosto on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- Keskuskauppakamari

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Espanjan kanssa tuloveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi joulukuussa 2015 tehdyn sopimuksen ja pöytäkirjan.

Valiokunnan mietintö VaVM 2/2016 vp

Sopimus ja pöytäkirja rakentuvat eräin poikkeuksin Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) laatimalle malliverosopimukselle. Ne sisältävät määräyksiä, joilla toiselle sopimusvaltiolle myönnetään oikeus verottaa eri tuloja, kun taas toisen sopimusvaltion on vastaavasti luovuttava käyttämästä verolainsäädäntöönsä perustuvaa verottamisoikeuttaan tai muulla tavoin myönnettävä huojennus verosta, jotta kansainvälinen kaksinkertainen verotus vältetään. Lisäksi sopimuksessa ja pöytäkirjassa on muun muassa syrjintäkieltoa ja verotietojen vaihtoa koskevia määräyksiä.

Sopimus ja pöytäkirja tulevat voimaan kolmen kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona sopimusvaltiot ovat ilmoittaneet toisilleen täyttäneensä valtiosäännössään niiden voimaantulolle asetetut edellytykset.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen ja pöytäkirjan eräiden lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Lain on tarkoitus tulla voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti sopimuksen ja pöytäkirjan kanssa.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

Esityksen tarkoituksena on korvata Suomen ja Espanjan välillä vuonna 1967 tehty verosopimus (SopS 67/1968) kokonaan uudella kaksinkertaisen verotuksen estämisestä koskevalla sopimuksella. Uusi sopimus ja siihen liittyvä pöytäkirja rakentuvat pääosin OECD:n malliverosopimukselle ja tulevat voimaan kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun sopimusvaltiot ovat ilmoittaneet toisilleen täyttäneensä voimaantulolle asetetut edellytykset. Tavoite on, että sopimusta voitaisiin soveltaa vuoden 2017 alusta yksityisten eläkkeiden verotusta koskevin siirtymäsäännöksin.

Uuden sopimuksen keskeisin muutos koskee yksityisten eläkkeiden verotusoikeuden jakoa lähde- ja asuinvaltion kesken. Toisin kuin nykyisin, näitä eläkkeitä voitaisiin verottaa jatkossa myös lähdevaltiossa. Suomi voisi verottaa siten vastedes myös niitä yksityisiä eläkkeitä, joita se maksaa täältä Espanjaan muuttaneille eläkeläisille. Muutokseen liittyy kuitenkin siirtymäaika, joka takaa nykymuotoisen verotuksen vielä kolmannen kalenterivuoden loppuun sopimuksen voimaantulosta. Edellytyksenä on kuitenkin se, että tulo on veronalaista eläkkeensaajan asuinvaltiossa. Jos tämä *veronalaisuusehto* ei täyty, uuden sopimuksen mukainen verotusoikeus syntyy välittömästi.

Yksityisten eläkkeiden verotukseen liittyy myös tavallisuudesta poikkeava, ns. *käänteinen hyvitysmenetelmä*, jolla tulon kaksinkertainen verotus poistetaan. Kun kaksinkertaisen verotuksen poistaa yleensä asuinvaltio, käänteisessä hyvitysmenetelmässä sen poistaa tulon lähdevaltio. Jos siis eläkkeensaaja asuu Espanjassa ja saa Suomesta yksityistä eläkettä, Espanja verottaa eläkettä asuinvaltiona ja Suomi lähdevaltiona, mutta Suomi vähentää tulosta Espanjan veron. Vähennettävä määrä ei saa olla kuitenkaan suurempi kuin vastaavasta tulosta täällä maksettava vero. Tämä merkitsee käytännössä sitä, että Espanjassa asuva eläkeläinen maksaa Suomesta saamastaan eläkkeestä vähintään yhtä paljon veroa kuin Suomessa asuva, vastaavaa eläkettä saava henkilö.

Valiokunnan mietintö VaVM 2/2016 vp

Valiokunta pitää uutta sopimusta onnistuneena lopputuloksena ja vastauksena pitkäaikaiseen muutostarpeeseen. Se päivittää voimassa olevan, monin osin vanhentuneen ja erityisesti eläkeartiklan osalta kriittistä keskustelua herättäneen sopimuksen vastaamaan kansainvälisiä linjauksia. Eesityksen perusteluista ilmenee myös, että ratkaisevia sykäyksiä neuvotteluprosessissa ovat olleet mm. OECD:n verosopimusmallin muutos vuonna 2005 sekä Tanskan ratkaisu, jolla se irtisanoi oman verosopimuksensa Espanjan kanssa. — Muutoksen soisi edistävän myös Portugalin kanssa parhaillaan käytäviä verosopimusneuvotteluja.

Eesityksessä ei ole arvioitu kovinkaan tarkasti, mikä vaikutus sopimusmuutoksella on verotuottoihin. Huomattava on myös, että pienien eläkkeiden verotus on useissa tapauksissa Espanjassa ankarampaa kuin Suomessa, joten eläketuloista syntyvä mahdollinen verotuotto kohdistuu lähinnä suuriin eläkkeisiin. Verotuottoa voi synnyttää lisäksi sopimusmuutos, jolla täällä olevista asunto-osakkeista saatava vuokratulo ja luovutusvoitto voidaan verottaa Suomessa.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Valtiovarainvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä HE 5/2016 vp tarkoitetun sopimuksen ja pöytäkirjan.

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 5/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Helsingissä 4.3.2016

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Timo Kalli kesk
jäsen Touko Aalto vihr
jäsen Eero Heinäluoma sd
jäsen Kalle Jokinen kok
jäsen Toimi Kankaanniemi ps
jäsen Krista Kiuru sd
jäsen Esko Kiviranta kesk
jäsen Mats Nylund r
jäsen Antti Rantakangas kesk
jäsen Sami Savio ps
jäsen Kari Uotila vas
jäsen Pia Viitanen sd
jäsen Ville Vähämäki ps
varajäsen Markku Eestilä kok
varajäsen Timo Harakka sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen